

LXVI. Központi Nukleáris Pénzügyi Alap

Alap fejezet száma és megnevezése:	LXVI. Központi Nukleáris Pénzügyi Alap
Alap felett rendelkező megnevezése:	Innovációs és Technológiai Miniszter
Alapkezelő megnevezése:	Innovációs és Technológiai Minisztérium

A Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 2019. évi költségvetési javaslata

I. A célok meghatározása:

Az 1998. január 1-jétől működő Központi Nukleáris Pénzügyi Alap (KNPA) az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (Atomtörvény) 62. §-ának megfelelően a radioaktív hulladékok végleges elhelyezésének, a kiegészített üzemanyag átmeneti tárolásának és a nukleárisüzemanyag-ciklus lezárásának, továbbá a nukleáris létesítmény leszerelésének és az Atomtörvény 10/A. §-a szerinti ellenőrzés és információs célú önkormányzati társulások támogatásának finanszírozását biztosító elkülönített állami pénzalap.

Az Atomtörvény szerint a feladatok elvégzéséről a Kormány által kijelölt szerv gondoskodik. Ennek megfelelően az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) 1998-ban megalapította a 2008. óta Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (RHK Kft.) néven működő gazdasági társaságot. 2013 évtől az RHK Kft. feletti tulajdonosi jogok gyakorlója az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. törvény 3. § (1) bekezdése alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. A KNPA kezelésének legfőbb célja a törvényi és pénzügyi szabályozások szerinti működés biztosítása, a kapcsolódó szervezetekkel a minőségi, folyamatos és együttműködő ügymenet kialakítása. Mindezeket túl kiemelt célként kezelendő az éves munkaprogram szerinti célkitűzések teljesítéséhez szükséges szerződési környezet kialakítása, nyilvántartása és kezelése is.

A KNPA-val kapcsolatos munka segítése érdekében értékelő és előzetes állásfoglalást kialakító testületként működik a KNPA Szakbizottság, amellyel az Alapkezelő szorosan együttműködik. A KNPA-ból mind a felhalmozási, mind a működési kiadások finanszírozása pénzeszköz átadással valósul meg. A felhalmozási célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre történik, non-profit szervezet, az RHK Kft. részére, amely a KNPA-ból finanszírozott beruházásokat végzi. A működési célú pénzeszköz átadás nagy részben az RHK Kft. javára - a tárolók üzemeltetési költségeinek fedezésére, az RHK Kft. üzemeltetési, fenntartási, hatósági felügyeleti kiadásaira -, valamint kisebb részben az önkormányzati társulások és az Alapkezelő javára történik.

II. A célok megvalósításához rendelkezésre álló források 2019-ben:

A 2019. január 1-jétől előzetes jogszabályi keretek alapján a következő erőforrások biztosítják a KNPA működését.

15. cím - Nukleáris létesítmények befizetései

15. cím, 1. alcím - MVM Paksi Atomerőmű Zrt. befizetése

Az Atomtörvény 63. § (1) bekezdése szerint az atomerőmű a radioaktív hulladék végleges elhelyezésének, valamint a kiegészített üzemanyag átmeneti tárolásának - beleértve a tároló leszerelését is -, és a nukleárisüzemanyag-ciklus lezárásának, továbbá az atomerőmű leszerelésének, valamint az ellenőrzési és információs célú önkormányzati társulásoknak

nyújtott támogatás költségeit a KNPA-ba történő befizetés útján köteles biztosítani. A befizetés adott évre vonatkozó mértékét az Atomtörvény 63. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségekre figyelemmel szükséges megállapítani. Az adott évre megállapított összeg arányos részét közvetlenül a KNPA Magyar Államkincstárnál vezetett számlájára havonta, a hónap 15. napjáig kell befizetni.

16. cím - Radioaktív hulladékok végleges, eseti elhelyezése

Az Atomtörvény 63/A. § (1)-(2) bekezdése és 1. melléklete szerint a Magyar Tudományos Akadémia által alapított költségvetési szerv, valamint felsőoktatási intézmény vagy a központi költségvetésből finanszírozott más szerv által működtetett nukleáris létesítményeknek, azok üzemideje alatt, a radioaktív hulladék végleges elhelyezésével kapcsolatos költségeket a hulladéktárolóba történő beszállításakor kell megfizetni az Atomtörvény 1. mellékletében meghatározottak szerint. A KNPA javára történő befizetés forrását a központi költségvetés biztosítja a működtető intézmény éves költségvetésében. Az atomenergia olyan alkalmazója, amely nem tartozik az Atomtörvény 63. § (1) és (4) bekezdése, valamint a 63/A. § (1) bekezdés hatálya alá, a radioaktív hulladék végleges elhelyezésével kapcsolatos, az Atomtörvény 1. melléklete alapján meghatározott befizetési kötelezettségét a hulladéktárolóba történő beszállításakor teljesíti.

18. cím - Költségvetési támogatás

Az Atomtörvény 64. § (2) bekezdése szerint a KNPA az értékállóságának biztosítása érdekében az előző évi átlagos pénzállományra vetített, a jegybanki alapkamat előző évi átlagával számított összegű központi költségvetési támogatásban részesül.

III. A célok eléréséhez 2019-ben tervezett feladatok, programok:

A 2019. január 1-től előzetes jogszabályi keretek alapján biztosított erőforrásokból az alábbi feladatokat, programokat tervezi a KNPA végrehajtani:

1. cím - Kis-és közepes aktivitású radioaktív hulladék-tárolók beruházása, fejlesztése

1. cím, 1. alcím - Bábaapáti Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló (NRHT) beruházása

A kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok tárolójának létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez szükséges előzetes, elvi hozzájárulásról és a paksi atomerőmű üzemidejének meghosszabbításáról szóló 85/2005. (XI. 23.) OGY határozatban a magyar Országgyűlés - az Atomtörvény 7. § (2) bekezdése alapján - előzetes, elvi hozzájárulást adott a földtanilag már korábban alkalmasnak minősített, Bábaapáti közigazgatási területén kis és közepes aktivitású hulladéktároló létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez.

Az NRHT létesítése több ütemben valósul meg, és ehhez a szakaszolt létesítéshez igazodik az egyes elkészült létesítményrészek üzembe helyezése és üzemeltetési engedélyezése.

Első ütemben elkészültek az NRHT felszíni telephelyének mindazon létesítményei és rendszerei, amelyek lehetővé tették a paksi atomerőműben felhalmozódott szilárd hulladékok egy részének (tömörített vegyes szilárd hulladék, 200 literes hordókba csomagolva) átvételét és a felszín alatti elhelyezésük előkészítését az átvett hulladékos hordók betárolásával a technológiai épület e célt szolgáló csarnokában. A felszíni létesítmények hivatalos átadása 2008. október 6-án, az első hulladékszállítás a technológiai épületbe pedig 2008. december 2-án valósult meg.

A létesítés második ütemében, 2012-re megvalósult az első két kamra (I-K1 és I-K2) és megépültek az ezeket kiszolgáló technológiai rendszerek, melyek 2012 szeptemberében megkapták az üzemeltetési engedélyt. Az üzemeltetési engedély birtokában, az I-K1 kamra ünnepélyes átadására és az első vasbeton konténer végleges elhelyezésére 2012. december 5-én került sor. Az átadás óta a vasbeton konténerek végleges elhelyezése ütemezetten haladt és 2017 májusában az I-K1 tárolókamra megtelt; összesen 537 vasbeton konténert helyeztek el.

Az NRHT III. ütemű bővítésének célja, hogy a létesítési engedélyben (és azok módosításaiban) foglaltak szerint lehetőség legyen 2019. év közepére az erőmű által kifejlesztett új hulladécsomag (betonkonténer helyett fémkonténer) elhelyezésére az I-K2 kamrában. A bővítés III. ütemében 2015-ben elkészült az I-K3 és I-K4 tároló kamra, a Nyugati feltáró vágat és a lezárási koncepció igazolásához szükséges 3. sz. vizsgálati kamra kialakítása, elvégzésre kerültek az ezekhez kapcsolódó vizsgálatok. 2017-ben befejeződött az I-K2 tároló kamrában a vasbeton medence, valamint a kapcsolódó technológiai rendszerek kiépítése. Az OAH 2017. szeptember 5-én kiadta az RHKN-HA0014 számú üzemeltetési engedélyt, amely már kiterjed az új típusú hulladécsomagok átvételére és az I-K2 tárolókamrában létesített vasbeton medencében történő végleges elhelyezésére is.

2019. évben folytatódik a vasbeton medence kivitelezése az I-K3 kamrában, továbbá megkezdődik az I-K2 medence szakaszos lezárása. Folytatódik a létesítési engedély kérelem összeállítása (az I-N1 és I-N2 tárolókamra szelvény méret-növelésének, az NRHT felülvizsgált bővítési koncepciójának, valamint a tároló végső lezárási koncepciójának megalapozása érdekében).

1. cím, 2. alcím - Püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) beruházási munkái és biztonságnövelő programja

Az RHFT a püspökszilágyi telephelyen 1976. december 22-én kezdte meg működését 3540 m³ kapacitással, feladata a nem atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladékok átvétele és biztonságos kezelése, a létesítmény és a technológiai rendszerek folyamatos üzemeltetése legalább 2064-ig.

Az első szállítmányt az RHFT 1977 márciusában fogadta, a létesítmény végleges üzemeltetési engedélyt 1980-ban adta ki az Egészségügyi Minisztérium. Az 1977 óta eltelt időszakban a tárolókapacitás bővítése ugyan megtörtént (a létesítmény bővített tárolókapacitása összesen 5040 m³), de a paksi atomerőmű által korábban (1983-1989, valamint 1992-1996 között) beszállított hulladék mennyisége így is jelentős részét teszi ki a jelenleg tárolt hulladéknak.

A tároló kapacitás bővítése mellett a 2002. évtől megkezdtek az RHFT a létesítmény hosszú távú biztonságának biztosításához szükséges biztonságnövelő programot. A program I. üteme során (2002-2005) megtörtént a telephely korszerűsítése, átmeneti tárolási lehetőség kialakítása a nagy aktivitású, illetve hosszú élettartamú hulladékok számára és a további biztonságnövelő intézkedések megalapozása.

A biztonságnövelő program II. ütemében, 2009-re fejeződött be egy demonstrációs program végrehajtása, melynek fő feladata volt, hogy négy tárolómedence felnyitásával, tartalmának átválogatásával, majd az átválogatott hulladék megfelelő visszahelyezésével információt szolgáltatson a teljes (a további tároló kamrákra kiterjedő) biztonságnövelő program megvalósíthatóságáról. A demonstrációs cellabontási munkák keretében elvégzett lépések eredményeként jelentős – a 280 m³ tároló térfogatból 55 m³ bruttó – tároló hely felszabadítására került sor. A következő években is folytatni kell a tárolómedencén belüli térfogat-felszabadítás gyakorlatát jogi, műszaki, gazdasági és lakossági elfogadási szempontokat is figyelembe véve. Mára az RHFT szabad befogadó kapacitása gyakorlatilag kimerült, ezért kiemelt stratégiai cél a kapacitás felszabadítási program végrehajtása, ami lehetővé teszi olyan mértékű szabad tárolási kapacitás kialakítását, mely hosszú távon megoldja a hazai izotóp-felhasználók radioaktív hulladékainak a telephelyen történő fogadását.

A 2019. évben befejeződik a biztonságnövelési és kapacitás-felszabadítási tevékenységek végrehajtásához szükséges könnyűszerkezetes épület és infrastruktúra kiépítése., valamint megkezdődik a biztonságnövelés (kapacitás-felszabadítás) II. ütem 2. fázis kivitelezési munkáinak az I. számú medencesor A01-A24 kamráira vonatkozó végrehajtása

(visszatermelés, feldolgozás, minősítés). Megkezdődik a csapadék elvezető árok és a telephelyre vezető bekötőút felújítása.

2. cím - Nagy aktivitású radioaktív hulladék-tároló telephely kiválasztása

A nagy aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére szolgáló mélységi geológiai tároló telephelyének kiválasztása és kutatása több évtizedes, fázisokra tagolódó feladat. A tároló potenciális befogadó képződménye, a Bodai Agyagkő Formáció (BAF) földtani kutatása 2003-ban indult meg.

A 2003-ban indult átfogó kutatási program 3 felszíni kutatási fázisra, és 2 felszín alatti kutatási fázisra osztható. Az I. felszíni kutatási fázisának – melynek célja általános helyszínminősítés és célterület rangsorolás volt – 1. szakasza (középtávú program 1. szakasza) 2010-ben egy zárójelentés elkészítésével – bár az eredetileg kitűzött célját a pénzügyi korlátok miatt nem érte el – lezárult.

Az I. felszíni kutatási fázis 2. szakaszára (középtávú program 2. szakasza) vonatkozó kutatási tervet a Pécsi Bányakapitányság jóváhagyta, így 2013-tól újraindulhatott a terepi munka. A tervezett kutatólétesítmények közül 2017-ig három mélyfúrás (BAF-1, BAF-1Af és BAF-2), valamint a B-3 kutatóárok valósult meg.

A BAF középtávú program 2. szakaszának folytatása mellett a 2019. évben is biztosítani kell a terepi munkák műszaki felügyeletét, valamint végezni kell a térségben a monitoring tevékenységet és az ahhoz kapcsolódó munkákat.

3. cím - Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolójának bővítése, felújítása

A Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT) a paksi atomerőmű kiegészített üzemanyagának átmeneti tárolására szolgál és szükség szerint modulárisan bővíthető. A megfelelő engedélyek birtokában 1997-ben a KKÁT üzembe helyezése megtörtént és kiegészített üzemanyagkötegekkel történő feltöltése is megkezdődött. Ezek után a KKÁT folyamatos üzemeltetése párhuzamosan zajlott a bővítéssel és ez a tevékenység ma is folyamatban van.

A létesítmény eddig elkészült 1-24. számú tároló kamráiban 11416 db fűtőelemköteg átmeneti tárolására van lehetőség. A 20-24. kamrákba az első kiegészített üzemanyag kazetták betárolásával sikeresen lezajlott az aktív üzembe helyezés, ez alapján szükséges megkérni a létesítmény 24 kamrát tartalmazó kiépítettségére az üzemeltetési engedélyt is. Jelenleg a létesítményben 9157 kiegészített kazettát tárolnak.

2019. évben megkezdődnek a KKÁT III. ütem 3. fázisban létesülő 25-28. kamrák építészeti munkái, az ahhoz kapcsolódó technológiai rendszerelemek gyártása, ezen felül a KKÁT korszerűsítése keretében tervezett átalakítások végrehajtása.

4. cím - A nukleáris létesítmények leszerelésének előkészítése

4. cím, 1. alcím - Paksi Atomerőmű leszerelésének előkészítése

A hatósági előírásoknak megfelelően a nukleáris létesítményekre Leszerelési Tervet kell készíteni, és annak érdekében, hogy a világban végbemenő műszaki fejlesztések és a felszaporodó tapasztalatok beépüljenek a hazai gyakorlatba, azt periodikusan (5 évente) felül kell vizsgálni. A Leszerelési Tervek felülvizsgálataiban figyelembe kell venni a leszerelési stratégia változásait, a nukleáris létesítményekben bekövetkező változásokat, a hatósági követelmények változásait, valamint a leszerelési technológiák fejlődését.

2019-2021-ben kerül sor a Paksi Atomerőmű Előzetes Leszerelési Tervének és a KKÁT Előzetes Leszerelési Tervének jogszabály által előírt felülvizsgálata és aktualizálása.

5. cím - RHK Kft. működése, radioaktív hulladék-tárolók és a KKÁT üzemeltetési kiadásai

A KNPA-ból kell finanszírozni az RHFT-nek, a KKÁT megépült részeinek és az NRHT

üzembe vett létesítményeinek üzemeltetését, az RHK Kft. működési költségeit és a tájékoztatási tevékenység költségeit.

Az RHFT üzemeltetési költsége tartalmazza egyrészt a biztonságnövelő program nem beruházás jellegű kiadásait (pl. hulladék-visszanyerés költségei), másrészt a környezet-ellenőrzés, a szakszemélyzet, a fizikai védelem, a radioaktív hulladékok beszállításának és minősítésének, a tároló medencékben tárolt hulladék tárolásának anyagi, személyi és egyéb költségeit, valamint a felügyeleti díjat.

A KKÁT megépült részeinek üzemeltetésére előirányzott összeg tartalmazza a KKÁT működtetésének, karbantartásának, fizikai védelmének, takarításának, a terület fenntartásának, a kiégett kazetták beszállításának és tárolásának anyagi, személyi és egyéb költségeit. Az üzemeltetési költségek között szerepel a KKÁT hatósági felügyeleti díja is.

Az NRHT üzemeltetési költségei tartalmazzák az MVM Paksi Atomerőmű Zrt.-ből beszállított kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezését, továbbá a szakszemélyzet, a fizikai védelem költségeit, a vállalkozók által végzett – kötelezően előírt – környezeti monitoring, a munkahelyi és környezeti, sugárvédelmi rendszer üzemeltetésének, karbantartásának költségeit, a szükséges technológiai rendszerek (szellőzés, vízkezelő rendszer, erős és gyengeáramú villamos rendszerek) és géppark (targoncák, teher- és személygépjárművek, emelő berendezések) üzemeltetési és karbantartási ráfordításait és a telephely állammegőrzésével kapcsolatban felmerült kiadásokat

6. cím - Ellenőrzési és információs célú önkormányzati társulások támogatása

Az Atomtörvény 10/A. §-ának (2) bekezdése és 62. §-ának (3) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy a radioaktív hulladéktároló, valamint a kiégett üzemanyag átmeneti és végleges tároló engedélyese a tárolónak helyt adó település vagy települések (és az azzal területileg határos települések), valamint a tároló létesítésével kapcsolatos kutatófúrások által érintett települések lakosságát a törvényben előírt tájékoztatási kötelezettsége mellett az ellenőrzési és információs célú önkormányzati társulások útján is rendszeresen tájékoztathatja.

Az Atomtörvény 10/A. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a társulásoknak a tárolóhoz vagy a tervezett tárolóhoz kötötten a KNPA-ból támogatás adható, illetve meghatározza, hogy milyen célokra használható fel (tájékoztatás, ellenőrzés, működés és településfejlesztés). A Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból az ellenőrzési és információs célú önkormányzati társulásoknak nyújtott támogatások szabályairól szóló 214/2013. (VI. 21.) Korm. rendelet 2. §-a és 1. melléklete alapján a társulásokkal kötött szerződések tartalmazzák a támogatás teljes összegéből az adott társulásnak jutó hányadot, valamint a társulások ellenőrzési és tájékoztatási feladatait.

7. cím - Alapkezelőnek működési célra

Az Alapkezelő alapkezeléssel kapcsolatos működési költségeit a KNPA-ból kell biztosítani. A működési költségek fedezik az Alapkezelőnek a KNPA-val kapcsolatos tervezési, nyilvántartási, adatszolgáltatási tevékenységének, valamint az RHK Kft. közhasznú feladataival összefüggő véleményező, engedélyező, ellenőrző és finanszírozó tevékenységének kiadásait.

9. cím - Nukleáris üzemanyag-ciklus lezárása

A kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról szóló, 2011. július 19-i 2011/70/Euratom tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 4. cikkében előírja, hogy a tagállamoknak a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésére vonatkozóan nemzeti politikát kell kidolgozniuk és fenntartaniuk. A magyar Országgyűlés a fenti előírásnak megfelelően a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésének nemzeti politikájáról szóló 21/2015. (V. 4.) OGY határozatával elfogadta a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék

kezelésének nemzeti politikájáról szóló dokumentumot. A nemzeti politika bemutatja a radioaktív hulladék és kiégett üzemanyag kezelése, valamint a nukleáris létesítmények leszerelése során alkalmazandó alapelveket, és rögzíti a nemzeti program peremfeltételeit.

Jelenleg a nemzeti politika szintjén több opció is elképzelhető a nukleárisüzemanyag-ciklus lezárására, melyek közötti döntés megalapozásához szükséges kutatás-fejlesztési feladatok elvégzése is. Ezért a 2019-2020-as években tervezzük elvégeztetni azon megalapozó munkákat, amelyek támogatják a nukleárisüzemanyag-ciklus lezárásával kapcsolatos döntést. E feladatok végrehajtásába szerepet játszhat többek között a Fenntartható Atomenergia Technológiai Platform (FAE-TP) is.

IV. A 2019. évi bevételi és kiadási tervszámokat megállapító 2043/2017. (XII. 27.) Korm. határozattól való eltérés indokolása:

A 2019. évi költségvetési törvényjavaslatban a KNPA főösszegei a középtávú terv szerinti főösszegeihez képest csak minimális eltérést mutatnak, a költségvetési támogatás tervezett összege magasabb 1,4 millió forinttal.

A költségvetési támogatás változását a középtávú tervezés időszaka óta eltelt időszak tényadatainak és tervadatainak ismeretében történt változások miatti aktualizálás okozta.

V. 2019-ben tervezett költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

Millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	Költségvetési kiadások	Költségvetési bevételek
1. Kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladék-tárolók beruházása, fejlesztése		
1.1 Bábaapáti Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló (NRHT) beruházása	1 836,3	
1.2 Püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) beruházási munkái és biztonságnövelő programja	860,7	
2. Nagy aktivitású radioaktív hulladék-tároló telephely kiválasztása	1 782,8	
3. Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolójának bővítése, felújítása	2 991,7	
4. Nukleáris létesítmények leszerelésének előkészítése		
4.1 Paksi Atomerőmű leszerelésének előkészítése	255,6	
5. RHK Kft. működése, radioaktív hulladék-tárolók és a KKÁT üzemeltetési kiadásai	5 602,4	
6. Ellenőrzési és információs célú önkormányzati társulások támogatása	1 231,6	
7. Alapkezelőnek működési célra	143,9	
9. Nukleáris üzemanyag-ciklus lezárása	60,0	
15. Nukleáris létesítmények befizetései		
15.1 MVM Paksi Atomerőmű Zrt. befizetése		24 407,7
16. Radioaktív hulladékok végleges, eseti elhelyezése		7,1
18. Költségvetési támogatás		2 638,5
Összesen:	14 765,0	27 053,3

Budapest, 2018. június 21.

Jóváhagyta:

.....
 Dr. Palkovics Asztalos Zoltán
 innovációs és technológiai miniszter

P.H

Jóváhagyásra felterjesztette:

.....
 Vajó Regina
 főosztályvezető

P.H

Készítette:

.....
 Csere Anita
 főosztályvezető-helyettes

